

Posudek bakalářské práce:

Petra KRATOCHVÍLOVÁ, Tištěné kalendáře Ludmily Sedlčanské z 50. a 60. let 17. století.

Filosofická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice 2009, 74 stran.

I když chronologie patří mezi nejčastěji prakticky využívané pomocné vědy historické, mnoho nových prací v rámci této disciplíny nevzniká. Jedním z témat, která se přitom nabízejí ke zkoumání a které dosud zůstávaly kupodivu opomenuty (možná pro svou „obyčejnost“ – jakožto v době rozšíření knihtisku již běžné každodenní pomůcky), jsou různé tištěné kalendáře, při jejichž zpracování přichází ke slovu další disciplína, knihověda. Právě na tištěné kalendáře, vydávané tiskařkou Ludmilou Sedlčanskou a nacházející se dnes ve fondu Archiv pražského arcibiskupství, se zaměřila předkládaná bakalářská práce Petry Kratochvílové.

Svou práci rozdělila autorka – kromě Úvodu a Závěru – do tří kapitol. Zatímco v Úvodu (s. 6) jen stručně připomněla cíl práce a shrnula základní literaturu, v další, první kapitole (s. 7 – 19) podala na základě dosavadních zpracování poměrně důkladný výklad o vývoji a vydávání kalendářů, který rozdělila na části věnované počátkům kalendářů, tištěným kalendářům v Evropě a konečně kalendářům v českých zemích, i když se přitom nevyhnula opakování některých informací. Druhá kapitola (s. 20 – 25) se zabývá samotnou tiskařkou – Ludmilou Sedlčanskou z Karlova, přesněji řečeno, její osobě je věnována první podkapitola, zatímco druhá se zaměřuje již na její pokračovatele. Zvláště v první části se autorka musela vyrovnávat s mnohdy protikladnými či nejasnými informacemi v dosavadní literatuře. Obsahem třetí kapitoly bakalářské práce P. Kratochvílové pak je popis a rozbor kalendářů, vzešlých z produkce tiskařky, resp. tiskařské dílny nesoucí její jméno (s. 26 – 37). Jednalo se přitom o dva kalendářové tituly, resp. překlady kalendářů dvou autorů, Hermanna de Werwe a Michala Kruegenera, autorka se ale důkladněji zaměřuje pouze na kalendáře prvního z nich, vydávané dříve, a u druhého konstatuje jejich podobnost. U kalendářů Hermanna de Werwe pak detailně sleduje jejich celkový vzhled, titulní list, základní informace uváděné v jednotlivých svazcích, přináší popis kalendária a nakonec části věnované pranostikám, snaží se přihlížet i k postupným změnám a proměnám, jak k nim docházelo v průběhu doby. Snad až příliš stručnou rekapitulaci celé práce pak přináší Závěr (s. 38).

V práci nechybí ani seznam pramenů a literatury (s. 39 – 40, včetně internetového odkazu na Knihopis českých a slovenských tisků), nedílnou součástí bakalářské práce P. Kratochvílové však tvoří především příloha obsahující soupis celkem 42 tisků Ludmily Sedlčanské (s. 41 – 67), a to včetně sněmovních artikulů, naučení a četných písniček, kterým se ovšem práce detailně nevěnuje. Soupis je doplněn stručným komentářem (s. 41), údaje jsou převzaty z Knihopisu, pouze popis Kruegenerových kalendářů z let 1664 a 1665, které Knihopis neobsahuje, doplnila sama autorka – tato skutečnost, která představuje jeden z cenných výsledků práce, však zůstává poněkud upozaděna. U všech kalendářů, které se nacházejí ve fondu Archiv pražského arcibiskupství, je uvedena i příslušná signatura (s výjimkou Kalendáře hospodářského a kancelářského Daniela Františka Urtyky, který ale nebyl zařazen ani do rozboru). V této souvislosti je také třeba zmínit, že by si zasloužila větší zdůraznění i informace o udělení arcibiskupského povolení k tisku kalendářů (jež je také důvodem uchování kalendářů právě ve zmíněném fondu), kterou autorka sice uvádí, ale jen velice stručně, spíše okrajově (s. 6, 34).

Práci ještě doplňuje tabulka přinášející přehled tiskařů Sedlčanských, která napomáhá orientaci v složitém předivě rodinných vztahů v první polovině 17. stol. (s. 68), a obrazová příloha přibližující vnější i vnitřní vzhled zkoumaných kalendářů. (s. 69 – 74).

Bakalářská práce P. Kratochvílové se věnuje tématu, jemuž sice obecně byla věnována nemalá pozornost, detailně však zůstává spíše opomíjeno. Samotný text práce sice není příliš obsáhlý, to však do jisté míry vynahrazuje připojený soupis; vlastní rozbor kalendářů je zpracován zcela nově, byť logicky zatím spíše popisně, zadání práce však bylo rozhodně splněno. Autorka se poměrně zdárně vyrovnala i s existující literaturou, její práce má logickou strukturu a dobrou stylistickou i gramatickou úroveň. Celkově lze konstatovat, že bakalářská práce Petry Kratochvílové splňuje nároky kladené na tento typ prací, proto ji doporučuji k obhajobě a přes uvedené připomínky navrhuji hodnotit ještě **v ý b o r n ě**.

Ve Wolfenbüttelu dne 26. srpna 2009

Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.